

Refshaleøens Ejendomsselskab
Refshalevej 153, 2.sal
1432 KBH K
Att: Rasmus Wilcken Andersen

Sendes kun pr. e-mail: rwa@refshaleoen.dk

Tilladelse til påvirkning af forurenat sediment efter miljøbeskyttelsesloven §27, stk. 2 til fjernelse af rammehindringer og løft af kabler fra havbunden ved renovering af Kaj 677, matr.nr. 416 Christianshavns Kvarter, København, Refshalevej 169H, 1432 København

26. september 2025

Sagsnr.
2025-0227530

Dokumentnr.
2025-0227530-5

Sagsbehandler
Jette Skov

I henhold til Miljøbeskyttelsesloven, Lovbekendtgørelse nr. 1093 af 11/10/2024, § 27, stk. 2, meddeles hermed tilladelse til at forstyrre forurenat sediment i forbindelse med renovering af Kaj 677, Refshalevej 169H, 1432 København.

Baggrund

Niras har d. 27. august 2025 på vegne af Refshaleøens Ejendomsselskab A/S søgt om tilladelse til at grave i sedimentet ved Kaj 677 i forbindelse med renovering af kajkanten.

Figur 1. Placering af kaj 677 på Refshaleøen.

Bygge-, Parkerings- og Miljø-
myndighed
Vand og Natur

Njalsgade 13
2300 København S

EAN nummer
5798009809452

Tilladelsen meddeles på nedenstående vilkår:

1. Tilladelsen er gældende fra d.d. og til anlægsarbejdet er færdigt.
2. Tilladelsen er gældende for det angivne arbejdsområde på figur 1 og skal i øvrigt udføres som beskrevet i den miljøtekniske redegørelse.
3. Teknik- og Miljøforvaltningen (herefter TMF), Område for Miljø og Byliv (herefter OMB), Vand og Natur, og Badevandsvagten skal underrettes **senest 1 uge** inden arbejdet påbegyndes. Vand og Natur kontaktes på vand@kk.dk. Badevandsvagten kontaktes på tlf. 26 86 58 01.

Underretningen skal indeholde følgende oplysninger:

- Navn, e-mail og telefonnummer på kontaktperson hos entreprenøren.
 - Oplysning om det nøjagtige starttidspunkt for arbejdet og om, hvor længe det forventes at vare.
4. Der skal i forbindelse med arbejdet etableres siltgardiner, der omkranser arbejdsområdet for spuns og kabler. Siltgardinet skal nå til bunden.
 5. Arbejdet skal foregå med grab, der maksimalt må løftes 0,5 m fra havbunden i forbindelse med sideflytning af sedimentet.
 6. Hvis det viser sig, at der under sideflytningen af sediment og havbundsmaterialer spredes partikulært materiale uden for siltgardinet pga. en defekt, skal følgende forholdsregler iværksættes:
 - Arbejdet stoppes.
 - OMB, enheden Vand og Natur, samt badevandsvagten adviseres på hhv. vand@kk.dk og tlf. 26 86 58 01.
 - Evt. skade på siltgardinet udbedres.
 - Sideflytning kan genoptages, når siltgardinet er repareret, hvis det er gået i stykker, eller når problemet er løst.

Klagevejledning

Klageadgang

Der kan klages over afgørelsen til Miljø- og Fødevareklagenævnet frem til fire uger, efter afgørelsen er meddelt eller offentliggjort, jf. miljøbeskyttelseslovens §§ 91 og 93. Klagen skal indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnet digitale klageportal inden den 24. oktober 2025.

Klage skal indgives via klageportalen <https://naevneneshus.dk/>, hvor selve klageprocessen, betaling af gebyr m.v. også fremgår.

Hvem kan klage?

Det er fastlagt i miljøbeskyttelseslovens §§ 98-100, hvem der er klageberettiget. Det fremgår bl.a. af lovens § 98, stk. 1, nr. 1 og 2, at afgørelsens adressat og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, kan klage. Derudover er bl.a. en række lokale og landsdækkende organisationer klageberettigede efter bestemmelsen.

Opsættende virkning

Hvis afgørelsen påklages, er udgangspunktet efter miljøbeskyttelsesloven, at klagen ikke vil have opsættende virkning, jf. lovens § 96, stk. 1. Efter samme bestemmelse kan Miljø- og Fødevarerklagenævnet imidlertid beslutte at give en eventuel klage opsættende virkning.

Søgsmål

Hvis afgørelsen ønskes prøvet ved domstolene, skal der anlægges sag inden 6 måneder fra meddelelse eller offentliggørelse af afgørelsen, jf. miljøbeskyttelsesloven § 101, stk. 1, dvs. den 26. marts 2026.

Grundlag for afgørelsen

Lov - og plangrundlag

- Miljøbeskyttelsesloven, Lovbekendtgørelse nr. 1093 af 11/10/2024, §27, stk. 2.
- Bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder, jf. bek. nr. 1433 af 21. november 2017.
- Bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand, bek. nr. 796 af 13/06/2023.
- Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, bek. nr. 797 af 13/06/2023.
- Bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster, bek. nr. 819 af 15/06/2023.
- Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.
- Klapvejledningen, Vejl. Nr. 9607 af 01. oktober 2005.

Ansøgningsmateriale

- Ansøgning af 27. august 2025.

Rapporter

- Sedimentundersøgelse i Københavns Havn 2014, screening af sedimentforurening, Orbicon 2015.

Beskrivelse af vandområdet

Københavns Havn strækker sig fra Kalveboder i syd til Svanemøllebugten i nord samt til områderne omkring Margretheholm og Prøvestenen på den østlige side af Amager. Hovedløbet gennem byen kan opdeles i Sydhavnen, Inderhavnen og Yderhavnen. Københavns Yderhavn er adskilt fra Øresund ved Trekroner og går ned til Nordre Toldbod.

Kaj 677 ligger i havneløbet i Yderhavnen. Yderhavnen har en meget stor hydraulisk kapacitet.

Miljøteknisk redegørelse

Ved den kommende renovering af kaj 677 skal der placeres en godt 220 meter lang spunsvæg en meter foran eksisterende kajkant ude i havnebassinet. Den nye spunsvæg fastgøres med ankre, der bores ind i jorden bag eksisterende kaj. Hele den bagvedliggende matrikel 416 Christianshavns Kvarter, København er kortlagt som forurenede på vidensniveau 2 (V2). Området er opfyldt på et tidspunkt før 1889. I perioden 1872-1996 var der skibsværft. Den bagvedliggende matrikel og området bagved er V2-kortlagt efter Jordforureningsloven, der er derfor søgt § 8-tilladelse efter Jordforureningsloven til etablering af ankerjern i kajkanten.

Der er udført besigtigelse og droneoptagelser af kajkanten, der viser, at den eksisterende spuns er i dårlig stand og at der mange steder er tæret huller i spunsen.

Inspektion af bunden foran kajen med dykker og dykkervideo viser, at bunden skråner ud mod havnebassinet og, at der ikke umiddelbart er synlige hindringer i form af større brokker, sten og andet i bunden. Det blev ligeledes konstateret, at sedimenterne i bunden hovedsageligt består af sand.

Arbejdsbeskrivelse

Den nye spuns bliver installeret ved, at nedramningsmaskiner står på kajen og vibrerer spunsen ned i havnebassinet. Spunsen skal fastgøres med jordankre, der bores ind i jorden bag eksisterende kaj med en vinkel på 35°. Arbejdet med etablering af jordankre vil blive udført fra en flåde i havnebassinet, der flyttes løbende som en del af anlægsarbejdet. Ankrene etableres efter spunsen er installeret. Materiale, der kommer fra etableringen af ankrene, vil være et vådt, opslemmet materiale, der opsamles i en container, som står på flåden. Ankrene etableres i huller, der er foretaget med foring, således, at der ikke kan ske spredning af sediment. Selve materialet vil blive bortkørt til godkendt modtager. Der placeres et siltgardin rundt om flåden og ind til kajkanten for at forhindre

eventuelt opslemmet bundsediment og eventuel opboret materiale fra etableringen af jordankre i at spredes ud i havnebassinet.

Figur 2. Principsskitse, der viser placering af flåde (rødt rektangel i havnebassinet) og siltgardin (med gul strek).

Forud for nedbringning af spuns skal nogle elkabler (2-3 stk.), der ligger i havbunden i den nordlige ende af kajen, løftes op, da de ligger i vejen for spunsen. Kablerne placeres ca. 3-4 meter fra den nye spuns og fastgøres med spyd eller en betonblok, så de kan genfindes. Det antages, at kablerne ligger på bunden – kun lige dækket af løst sediment. Efterfølgende skal kablerne flyttes, som en del af et projekt som Nexel udfører, som er et selvstændigt projekt, der ikke er omfattet af nærværende tilladelse. Kablerne er angivet med røde og grønne linjer på Figur 2.

Arbejdet vil forløbe således:

1. I rammetracé for den nye spuns i havbunden optages eventuelle rammehindringer (affald o. lign.) ved sideflytning eller evt. ophejsning på indersiden af den nye spuns. Der er dog ved dykkerinspektion ikke umiddelbart identificeret hindringer for nedramning af ny spuns i bunden.
2. Den nye spuns nedbringes til kote -11,5/-12,5.
3. Der skæres hul i både ny og eksisterende spuns for at gøre det muligt at føre jordankrene igennem.
4. Jordankre bores skråt ind i kajkanten og monteres. Der skal samlet set monteres ca. 80 ankre.
5. Der opfyldes mellem eksisterende og ny spunsvæg. Til det benyttes rene tilkørte materialer.
6. Ankrene prøvetrækkes og låses.
7. Der monteres stræk, hammer og afviserværk på den nye spunsvæg.
8. Eksisterende hammer fjernes og opfyldningen afsluttes med tilkørt bundsikringsgrus og stabilgrus.

Det samlede anlægsarbejde forventes at tage fra ca. 1. oktober 2025 - 1. april 2026.

Kommunale planer og målsætninger

Arealerne ud til Kaj 677 er i Kommuneplan 2024 udlagt til blandet erhverv og områderne er separat kloakerede.

Badevand

Københavns Kommune har en målsætning om rent badevand i Københavns Havn.

De nærmeste badesteder i forhold til det planlagte anlægsarbejde, er Søndre Refshale badezone, som ligger i Søndre Refshalebassin, ca. 670 m sydøst for arbejdsområdet, og Sandkaj badezone, der ligger i Nordbassinet ca. 1600 m nord for arbejdsområdet, på den anden side af hovedløbet.

Vandområdeplaner

Ifølge bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (bek. nr. 797 af 13/06/2023), §8, stk.2, kan der kun træffes afgørelse, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets tilstand.

Miljømål for kystvande er fastsat i bek. nr. 819 af 15/06/2023, hvor Nordlige Øresund skal opnå målet god økologisk tilstand efter 22. december 2027 og god kemisk tilstand senest d. 22. december 2027.

Københavns Havn ligger i vandområde nr. 6, 'Øresund, nordlige del' jf. vandområdeplan 2021-2027. Af tabel 1 fremgår status for tilstand for området. I vandområdeplanen 2021-2027 er vandområdet 'Nordlig Øresund' vurderet til at have 'moderat økologisk tilstand', samt en 'ikke-god kemisk tilstand', hvilket skyldes overskridelse af miljøkvalitetskriterierne for flere kemiske stoffer, som fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Tilstandsvurdering for kystvandsområde nr. 6 for Vandområdeplaner 2021-2027.

Kystvand område nr. 6, Nordlige Øresund	
Rodfæstede planter	God
Bentiske invertebrater	Moderat
Fytoplankton	God
Nationalspecifikke stoffer	Ikke god
Samlet økologisk tilstand	Moderat
Kemisk tilstand	Ikke god
	Overskridelse af stoffer i biota : • Kviksølv • BDE, sum • Bly

	• Cadmium Overskridelse af stoffer i sedimentet : • Antracen • Nonylphenoler • Methylnaphthalener (nationalt specifikt stof)
--	---

I vandområdeplanerne beskrives kvælstof og fosfor som væsentlige presfaktorer for kystvandene. Nordlige Øresund lever ikke op til vandområdeplanernes målsætninger om kvalitet. Af den årsag skal Københavns Kommune vurdere, om der sker en øget påvirkning af vandområdet med næringsstoffer.

Udtalelser i sagen

Bygherre og Niras samt By & Havn har haft udkastet til tilladelsen til udtalelse. De havde ingen bemærkninger til tilladelsen.

Miljøteknisk vurdering

Generelt kan næsten alt sediment i Københavns Havn betragtes som forurenede. Da sedimentet i havnen er forurenede med bl.a. en række tungmetaller og kulbrinter, er det af betydning for vandkvaliteten i havnen, Kalveboderne og Øresund, at sedimentspredningen under anlægsarbejdet begrænses.

Ifølge Teknik- og Miljøforvaltningens screening af sedimentforureningen i havnen fra 2014, var der i nærheden af anlægsområdet forurenede med bly og kobber i niveauer mellem nedre og øvre aktionsniveau i Klapvejledningen, mens kviksløvforureningen lå over øvre aktionsniveau i Klapvejledningen.

Området, hvor der evt. skal fjernes rammehindringer, forventeligt i form af sten mv., er en strækning på 220 m og selve arbejdet forventes at blive gjort med det samme det konstateres. Fjernelse af rammehindringerne skal foregå omkranset af siltgardin for at sikre, at der ikke sker spredning af sediment, mens sideflytningen foregår. Rammehindringer skal sideflyttes langs bunden med grab. Grabben må maks. løftes 0,5 m over bunden. Metoden vurderes at være den mest skånsomme metode i forhold til spredning af mindst muligt sediment. Der er ikke umiddelbart konstateret bundvegetation i området, hvor spunsen skal etableres, og siltgardinet kan derfor gå helt til havbunden. Anlægsarbejdet vurderes ikke at udgøre en risiko for spredning af større mængder sediment, da sedimentet forventes at synke hurtigt til bunds indenfor siltgardinet.

Spunsen monteres efterfølgende. og der vil herefter blive fjernet sten og brokker bagved denne, uden risiko for spredning af sediment udenfor spunsen.

Løft /flytning og ny midlertidig fastgørelse af kabler vil foregå bag siltgardin. Dette arbejde vil være kortvarigt og vurderes ikke at medføres sedimentspredning udenfor siltgardinet.

Montering af jordankre vil foregå efter den nye spuns er sat og der vil være siltgardin om arbejdsområdet omkring spunsen. Derfor vurderes der ikke at være risiko for spredning af forurenede jord ud i havnebassinet uden for den nye spuns.

Vurdering af påvirkning af de økologiske og kemiske kvalitetselementer

De rodfæstede planter, bentiske invertebrater, fytoplankton samt de nationale specifikke stoffer i bek. 796 af 13/06/2023 om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand, indgår som de økologiske kvalitetselementer.

Rodfæstede planter

Ansøgers dykkerundersøgelse har ikke registeret rodfæstede bundplanter langs kaj 677. OMB, Vand og Natur vurderer, at den kortvarige forstyrrelse af sedimentet ikke får betydning for den bundlevende vegetation længere væk, da den fysiske påvirkning og vandets evt. uklarhed vil være lokal og kortvarig og derfor uden væsentlig betydning for den økologiske tilstand for rodfæstede bundplanter i Nordlige Øresund.

Biota

Der vil være en lokal fysisk påvirkning af bundfauna i spunstraceet, mens der evt. fjernes rammehindringer, inden for siltgardinet. Ansøger har nævnt, at den væsentligste risiko er fysisk begravelse af bundfauna ved øget sedimentation, hvilket især kan påvirke arter med lav mobilitet. Samtidig kan et forhøjet partikelindhold i vandsøjlen reducere fødetilgængeligheden for filtrerende arter, idet fødepartikler fortyndes af ufordøjelige sedimentpartikler. Arbejdsområdet er meget begrænset, og nedramningen af spuns gennemføres sekventielt ét sted ad gangen. Den samlede mængde ophvirvlet sediment er derfor lille og aflejres hovedsageligt inden for et snævert nærområde. Anvendelsen af siltgardiner minimerer spredningen af suspenderet stof. Eventuelle kortvarige stigninger i organisk stof i vandsøjlen kan øge det biologiske iltforbrug (BOD), men effekten forventes at være lokal og kortvarig og ikke af et omfang, der medfører iltvind.

OMB, Vand og Natur er enig i ansøgers vurdering og i, at påvirkningen vurderes at være ubetydelig og hurtigt vil genoprettes. Fisk vil kunne flygte, hvis vandkvaliteten kortvarigt påvirkes.

OMB, Vand og Natur vurderer samlet set, at påvirkningen, som ovenfor nævnt, kun vil være lokal og kortvarig, og derfor ikke væsentlig for den overordnede økologiske tilstand i Nordlige Øresund. Anlægsarbejdet vurderes heller ikke at medføre overskridelser af det generelle miljøkvalitetskrav i Nordlige Øresund. Der vil derfor ikke ske en påvirkning af biota. Det skyldes, at der ved fastlæggelse af det generelle miljøkvalitetskrav er taget højde for beskyttelse af biota. Det gælder også, hvis der i forvejen er overskridelser i vandområdet (Miljøstyrelsens vejledning om udledning af visse miljøfarlige stoffer, FAQ33 & 43.)

Fytoplankton og kvælstof

Ansøger vurderer, at der kan ske en kortvarig resuspension af sediment i forbindelse med nedramningen af spunsen. Det kan give lokal, begrænset og kortvarig frigivelse af næringsstoffer. Eventuelt kortvarig forøgelse af iltforbruget vurderes ikke at påvirke fytoplanktons samlede tilstand eller biomasse uden for arbejdsområdet og vurderes derfor ikke at have betydning for den overordnede tilstand i Nordlige Øresund. OMB, Vand og Natur er enig i denne vurdering.

Der er i Vandområdeplanerne ikke fastsat et indsatsbehov for kvælstof, da målbelastningen, det vil sige den belastning, der understøtter opfyldelse af økologisk tilstand, allerede er opfyldt.

Nationalspecifikke stoffer

OMB, Vand og Natur vurderer, at sedimentets påvirkning af vandet med tungmetaller vil være ubetydelig og meget kortvarig inden for et mindre område bag siltgardinet. Det vil primært være tungmetaller som er bundet til sedimentpartikler, der hvirvles op, og falder til bunds igen. Det vurderes at påvirkningen af vandkvaliteten helt lokalt bag siltgardinet i ved kaj 677 meget kortvarigt og ubetydeligt muligvis vil overskride de generelle miljøkvalitetskrav for vandet for enkelte af tungmetallerne, men at anlægsarbejdet ikke i vandområdet Nordlige Øresund vil medføre overskridelser af det generelle miljøkvalitetskrav og, at der derfor ikke sker en stigning af nationalspecifikke stoffer.

Badevand

Der er ikke et badested ved Kaj 677, nærmeste badested er Søndre Refshale Badezone. OMB, Vand og Natur vurderer, at der ikke er risiko for påvirkning af badestederne i forbindelse med anlægsarbejdet. Det skyldes dels afstanden til disse og arbejdsmetoderne samt, at der etableres siltgardin omkring arbejdsområdet.

Konklusion

På baggrund af de beskrevne arbejdsmetoder samt arbejdets varighed, og de stillede vilkår, vurderer OMB, Vand og Natur, at arbejdet med fjernelse af rammehindringer og løft af kabler kan udføres med en kortvarig og begrænset fysisk påvirkning lokalt ved kaj 677. Anlægsarbejdet vurderes ikke at kunne påvirke Nordlige Øresunds tilstand som helhed.

Projektet vil således ikke forringe den økologiske og kemiske tilstand eller forhindre målopfyldelse i Nordlige Øresund jf. indsatsbekendtgørelsen.

Forhold til Naturbeskyttelse

Før der træffes afgørelse i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 27, stk. 2, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Det skal ligeledes vurderes om en tilladelse kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de arter der er angivet på Habitatdirektivets bilag IV.

OMB, Vand og Natur har vurderet ansøgningen i henhold til Habitatbekendtgørelsen nr. 1098 af 21. august 2023, bekendtgørelse om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Det ansøgte område ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder, hvoraf det nærmeste er Natura 2000-område nr. 142 Saltholm og omliggende hav, som ligger ca. 8 km væk fra anlægsarbejdet. En eventuel påvirkning af udpegningsgrundlagets arter og naturtyper vurderes at være af underordnet betydning, dels på grund af afgørelsens vilkår og dels på grund af afstanden fra lokaliteten til nærmeste naturbeskyttelsesområde.

Beskyttelse af visse arter (Habitatdirektivets bilag IV)

Ifølge habitatdirektivets artikel 12 om strengt beskyttede arter, må kommunen ikke give tilladelse til noget, der kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de arter, der er omfattet af direktivets bilag IV. Det vurderes, at projektet ikke vil have negativ betydning for bilag IV arter. Ligeledes vurderes tilladelsen ikke at have negativ påvirkning på andre beskyttelseskrævende arter.

Beskyttelse af visse arter (Habitatdirektivets bilag IV)

Ifølge habitatdirektivets artikel 12 om strengt beskyttede arter, må kommunen ikke give tilladelse til noget, der kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de arter, der er omfattet af direktivets bilag IV. Det vurderes, at projektet ikke vil have negativ betydning for bilag IV arter. Ligeledes vurderes tilladelsen ikke at have negativ påvirkning på andre beskyttelseskrævende arter.

Forhold til øvrig lovgivning

Der er med denne tilladelse udelukkende taget stilling til gravearbejdet i forbindelse med etablering af spuns, fjernelse af rammehindringer og opløftning af kabler. Der er således ikke taget stilling til evt. øvrige tilladelser, der skal indhentes for at gennemføre projektet efter f.eks. planloven, byggeloven, vejloven, jordforureningsloven, vandløbsloven mm.

Henvendelse til TMF, OBM, enheden Vand og Natur

I er velkomne til at kontakte Jette Skov på tlf. 23652955 eller vand@kk.dk, hvis der er spørgsmål eller bemærkninger til sagen. Ved skriftlig eller elektronisk henvendelse bedes der henvist til sagsnr. 2025-0227530.

Med venlig hilsen

Jette Skov,
Biolog

André Koefoed
Civilingeniør

Kopi af tilladelsen er sendt til følgende parter

- Niras, att Joan Krogh, jhk@niras.dk
- By og Havn, info@byoghavn.dk
- Københavns Kommune, Jord & Grundvand – Jordforurening@kk.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og rådgivning Øst, trost@stps.dk
- Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Friluftsrådet, koebenhavn@friluftsradet.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- DOF-København, koebenhavn@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
og
- Danmarks Sportsfiskerforbund, oeresund@sportsfiskerforbundet.dk
- Greenpeace, hoering.dk@greenpeace.org

Tilladelsen annonceres desuden på "Annonceringsportalen" for Københavns Kommune:

http://kk.sites.itera.dk/apps/kk_annoncering/index.ny.php